

(відновлююча функція). Наявність тісних зв'язків між функціями контролю дозволяє вести мову про можливість розгляду їх як системи.

Отже, функції контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування України – це обумовлені досягненням мети та підпорядковані вирішенню конкретних завдань основні напрямки зовнішнього прояву діяльності суб'єктів контролю стосовно діяльності органів місцевого самоврядування при реалізації останніми своєї адміністративної правосуб'єктності, пов'язані з їх контролюючим впливом на відповідну діяльність. Серед них: інформаційна, аналітична, превентивна, корегуюча, правоохоронна, відновлююча, які взаємодоповнюють одна одну, тісно пов'язані між собою, що і дозволяє зробити висновок про існування їх як системи. Ці теоретичні положення цілком можливо врахувати в нормотворчій діяльності в процесі вдосконалення положень чинного законодавства стосовно адміністративної правосуб'єктності органів місцевого самоврядування України, а також у подальшому – при прийнятті Муніципального кодексу України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаращук В.М. Контроль та нагляд у державному управлінні: монографія / Володимир Миколайович Гаращук. – Харків: Фоліо, 2002. – 176 с.
2. Данелюк В.І. Адміністративно-правові засади контролю за посередницькою діяльністю в галузі митної справи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право» / В.І. Данелюк; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Дніпропетровськ, 2011. – 20 с.
3. Лютіков П.С. Державний контроль у галузі чорної металургії України: організаційно-правовий аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право» / П.С. Лютіков, Національний університет внутрішніх справ України. – Ірпінь, 2009. – 20 с.
4. Коломоець Т.О. Державний контроль в галузі чорної металургії в Україні: організаційно-правовий аспект: [монографія] / Т.О. Коломоець, П.С. Лютіков. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2009. – 216 с.
5. Коломоець Т.О. Засоби забезпечення законності у діяльності публічної адміністрації в Україні: [навч.-метод. посібник] / Тетяна Олександрівна Коломоець. – Запоріжжя: ЗЦППКК, 2010. – 53 с.
6. Борьян Б.А. Государственный контроль в Союзе ССР и Западной Европе: [монография] / Б.А. Борьян. – М.: Изд-во Норкомторга СССР и РСФСР, 1928. – 289 с.
7. Галай А. Умови взаємодії органів місцевої влади та недержавних організацій у контексті децентралізації влади в Україні / А. Галай // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 7 (187). – С. 30–33.

УДК 342.9.008:329.78

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ МЕТОДИ І ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ

Андрєєва Д.Є., к.ю.н., доцент

Національний гірничий університет

У статті розглядаються основні методи і форми організаційно-правового режиму адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні.

Ключові слова: метод, форма, організаційно-правовий режим, адміністративно-правове регулювання, молодіжна політика, молодь, держава.

Андреева Д.Е. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ В СФЕРЕ МОЛОДЁЖНОЙ ПОЛИТИКИ В УКРАИНЕ: ОСНОВНЫЕ МЕТОДЫ И ФОРМЫ ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВОГО РЕЖИМА / Национальный горный университет, Украина

В статье рассматриваются методы и формы организационно-правового режима административно-правового регулирования в сфере молодёжной политики в Украине.

Ключевые слова: метод, форма, организационно-правовой режим, административно-правовое регулирование, молодёжная политика, молодёжь, государство.

Andreyeva D.E. ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION IN THE FIELD OF YOUTH POLICY IN UKRAINE: BASIC METHODS AND FORMS OF ORGANIZATIONAL AND LEGAL REGIME / National mining university, Ukraine

The article considers the methods and forms of organization and the legal regime of administrative and legal regulation in the field of youth policy in Ukraine.

Key words: method, form, organization and legal regime, administrative and legal regulation, youth policy, youth, state.

В Україні третину населення країни становлять молоді громадяни віком 14–35 років. Молодь як соціально-демографічна група населення характеризуються тим, що вона, з одного боку, є в центрі соціальних, культурних, економічних і політичних подій, а з іншого – проблеми, які стоять перед молоддю сьогодні, – це проблеми майбутнього розвитку держави та суспільства. Сучасна українська молодь – це перше покоління громадян, процес соціалізації якого проходить у новій, незалежній Україні. Воно формується в складних умовах соціально-економічної, суспільно-політичної та культурно-ціннісної трансформацій. В Україні державна молодіжна політика з перших років незалежності стала одним із найважливіших, пріоритетних і специфічних напрямів діяльності держави. Підвалини цієї політики було закладено прийняттям Верховною Радою України Декларації «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» [1]. Виокремлення молодіжної політики у специфічний напрям державної є притаманним не лише для української держави. За даними ООН, на початку нинішнього століття в 155 країнах, або у 82% країн, які є членами цієї організації, було розроблено національну міжсекторальну молодіжну політику [2, 1].

Подібна ситуація вимагає від суспільства та держави використання існуючих правових засобів впливу на суспільні відносини, які виникають під час реалізації діяльності держави у відносинах із молоддю та в інтересах молодої людини. У зв'язку з цим виникає потреба в проведенні комплексних наукових досліджень адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні, проблем її нормативного закріплення та практичного використання.

Процес здійснення адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики виявляється в певних формах і методах, які обумовлені специфічними завданнями та функціями регулювання і мають особливий зміст. Разом із тим ці організаційно-правові аспекти адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні в сучасних соціально-економічних, суспільно-політичних і правових реаліях в адміністративно-правовій науці мало досліджені. Тому підґрунтям для розробки стали праці провідних вчених із загальної теорії держави та права (конституційного, адміністративного, інформаційного та інших галузей права), зокрема, В. Авер'янова, В. Андрейцева, О. Бандурки, Д. Бахраха, Ю. Битяка, В. Гаращука, А. Гетьмана, І. Голосніченка, Є. Додіна, Р. Калюжного, С. Ківалова, Т. Коломoeць, В. Колпакова, А. Комзюка, Ю. Шемшученка, В. Шкарупи та ін. Недостатня розробленість відповідних теоретичних положень і ряд проблем у практиці реалізації діяльності різних суб'єктів адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні обумовлюють актуальність обраної теми.

Таким чином, наукове завдання статті розкривається через необхідність в осмисленні, опрацюванні методів і форм організаційно-правового режиму адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні як підстав для розроблення та прийнятті єдиної програми з виховання молодої особистості для задоволення державних і громадських потреб розбудови української спільноти і державності, демократизації суспільного життя в Україні.

Організаційно-правовий режим адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики – це єдина система правових засобів, способів і форм, за допомогою яких

здійснюється регулятивний вплив на адміністративно-правові відносини в галузі молодіжної політики в Україні з метою їх впорядкування [2, 14].

В адміністративно-правовій науці загально визнано, що метод і форма адміністративно-правового регулювання є взаємопов'язаними сторонами процесу адміністративно-правового регулювання (управління). Саме у відповідній формі метод адміністративно-правового регулювання реально виконує роль засобу управляючого впливу. Форма ж адміністративно-правового регулювання дає життя методам, а через них – і функціям адміністративно-правового регулювання [3, 147].

Адміністративно-правове регулювання виходить з наявності офіційної державної інстанції, уповноваженої вирішувати в односторонньому порядку, але відповідно до вимог адміністративно-правових норм питання, що виникають у рамках врегульованих управлінських відносин, незалежно від того, за чиєю ініціативою вони виникають. Проте владність і односторонність, як найбільш істотні ознаки адміністративно-правового регулювання, не виключають використання в необхідних випадках засобів дозволу, при якому суб'єктові конкретних суспільних відносин надається право на здійснення певних дій або утримання від них, у результаті яких можуть виникати управлінські відносини рівності учасників врегульованих управлінських відносин, тобто їх волевиявлень. Але використання дозволів також здійснюється в наказовій формі адміністративно-правовими нормами (наприклад, у вигляді відповідних дозволів). Це свідчить про те, що метод адміністративного права нерідко використовується на диспозитивних початках, тобто надання стороні, що управляє або керує стороні можливості вибору варіантів поведінки в рамках закону.

Під методом адміністративно-правового регулювання в правовій літературі звичайно розуміють спосіб або засіб досягнення поставленої мети [4-6]. Відповідно до цього методи адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні – це способи та прийоми безпосереднього цілеспрямованого впливу суб'єктів адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні на підставі закріпленої за ними компетенції, у встановлених межах та відповідній формі на підпорядковані їм органи та громадян – об'єктів впливу [2, 13].

Методи адміністративно-правового регулювання, як правило, фіксуються в адміністративно-правових актах.

У сучасній теорії адміністративного права наявна актуальна проблема класифікації методів реалізації завдань і функцій державних органів. Це пов'язує із переходом до ринкових відносин і корінними змінами в механізмі державного управління та організаційно-правовому статусі суб'єктів управління [6, 57].

В. Колпаков основними й найзагальнішими методами адміністративно-правового регулювання називає методи переконання, заохочення й примусу [7, 190], які як всеохоплюючі становлять основу функціонування апарату державного управління.

При здійсненні державного керівництва соціально-культурним і адміністративно-політичним будівництвом, організаційно-правового забезпечення адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики, а також у процесі правоохоронної діяльності суб'єкти адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики найчастіше використовують: правове пропагування, пояснення сутності законів, правової політики держави; інформування населення про стан справ у галузі; стимулювання ініціативи громадськості; забезпечення поширення позитивного досвіду; проведення профілактичних заходів; заохочення.

В юридичній науці склалася така класифікація заходів адміністративного примусу: заходи адміністративного запобігання (адміністративно-попереджувальні); заходи припинення правопорушень; адміністративні стягнення [3, 152]. Що стосується суб'єктивного та об'єктивного складу адміністративно-правових відносин у галузі молодіжної політики в Україні, вважаємо, що їх відношення до використання методів адміністративного примусу можна розглядати як загальне, окрім встановлених діючим законодавством особливостей застосування норм адміністративного впливу відносно неповнолітніх [8].

Отже, правильне застосування саме методів переконання, заохочення та примусу в процесі здійснення адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні забезпечує максимальну ефективність управлінської діяльності, раціональне функціонування всіх адміністративно-правових інститутів, непохитність правових устоїв галузі регулювання.

Вчені-адміністративісти Т. Коломоєць, В. Шкарупа та інші [6, 60] серед методів, притаманних адміністративно-правовому регулюванню, виділяють економічні методи. Економічні методи – це створення економічних умов, стимулів, що викликають зацікавленість під час роботи, це створення грошово-кредитних відносин активізації людського фактора.

Вважаємо дуже важливим обумовити той факт, що оскільки об'єктом адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики є молодь, тому не зайвим буде пам'ятати, що молоді громадяни України – це не товар і застосування в регулюванні, керівництві і управлінні щодо цього об'єкта товарно-грошових індульгенцій і стимулів має бути заборонено. Для кожного суб'єкта даних адміністративно-правових відносин на законодавчому рівні має бути прописано священне правило Гіппократа: «Не нашкодь!» – коли у своїй діяльності торкаєшся долі молодої людини». Отже, застосування морально-етичного, виховного впливу в регулюванні цієї галузі повинно набути легітимної правомочної сили.

Для досягнення певного результату в регулюванні адміністративно-правових відносин у галузі молодіжної політики в Україні, тим більше, в галузі розбудови нової державної молодіжної політики України, система суб'єктів адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні покликана здійснювати ряд заходів у рамках режиму законності та своєї компетенції. Саме спроможність до зовнішнього вияву конкретних дій (волевиявлення) суб'єктів адміністративно-правового регулювання даної галузі задля виконання поставлених перед ними завдань служить форма адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики України.

Форми адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні – це зовнішній прямо чи опосередковано, обумовлений юридичними приписами вираз конкретних дій регулювання діяльності суб'єктів адміністративно-правових відносин у галузі молодіжної політики в Україні [2, 13].

Форми адміністративно-правового регулювання прямо чи опосередковано обумовлені тими юридичними приписами, за допомогою яких держава регулює діяльність виконавчої влади. Галузь державної молодіжної політики України не є виключенням. Форми закріплюються в діючій нормативно-правовій базі України – Конституції України, законах, положеннях, стандартах. Суб'єкти з державно-владними повноваженнями в галузі здійснення молодіжної політики обирають ті форми адміністративно-правового регулювання, які в певних ситуаціях є найбільш виправданими та ефективними.

Виділяють дві основні групи форм: правові і не правові та додаткові форми – структурні і процесуальні [6, 54]. У процесі реалізації управлінських функцій вони взаємодоповнюють одне одного, але не є взаємозамінними. До правових належать форми, використання яких спричиняє виникнення юридичного ефекту. Зокрема, видання правових актів адміністративно-правового регулювання, укладання адміністративних договорів, застосування норм права, здійснення юридично значимих дій, як-от: виконання актів цивільного стану, відповіді на скарги, заяви громадян, виконання загальнообов'язкових правил тощо. До неправових належать форми діяльності, які безпосередньо не пов'язані із правовими наслідками і юридичного значення не мають й не спричиняють виникнення адміністративно-правових відносин. Розрізняють організаційні дії та матеріально-технічні операції. Так, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту згідно з положенням про нього, має право: залучати в установленому порядку спеціалістів органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) для розгляду питань, що належать до його компетенції; одержувати відповідно до законодавства від органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього завдань; скликати в установленому порядку наради з питань, що належать до його компетенції тощо [9].

У теорії адміністративного права існують певні вимоги до застосування форм адміністративно-правового регулювання, а саме: заборона виходити за межі режиму законності; відповідність компетенції даного суб'єкта адміністративно-правового регулювання призначенню і функціям

управлінської діяльності, змісту і характеру вирішуваних питань; врахування особливостей конкретного об'єкта адміністративно-правового регулювання тощо. Виходячи з цього, на ефективність застосування форм впливає достеменність додержання вищенаведених вимог.

Щоб в повній мірі відобразити реальний правовий стан і адекватність існуючих в галузі сучасної державної молодіжної політики України форм адміністративно-правового регулювання автором було проаналізовано законодавчу базу з точки зору повноти і всебічності правового забезпечення й регламентації відносин по цій галузі, було надано власний варіант періодизації вітчизняного законодавства у галузі молодіжної політики в Україні і структури рубрикацій нормативної практики [10]. Вважаємо, що розробленість законодавчої бази є відображенням і показником стану влади, ефективності роботи органів законодавчої та центральної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій.

Реалізувати нормативні приписи, що містяться в законах та інших нормативно-правових актах, означає втілення у життя через суспільні відносини і поведінку громадян волі суб'єктів законотворчої діяльності, котра направлена на встановлення правопорядку. Без чітко визначеного та діючого організаційно-правового режиму реалізації право втрачає свій соціальний зміст та призначення. Згідно з Концепцією адміністративної реформи в Україні планується здійснювати систематизацію адміністративного права, насамперед, шляхом кодифікації [11]. Пропонуємо здійснити упорядкування законодавчої бази в галузі державної молодіжної політики шляхом створення і видання єдиного кодифікованого акта, який би систематизував усі основні організаційно-правові аспекти здійснення адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики.

Таким чином, лише за таких умов можна визнавати те, що застосування форм адміністративно-правового регулювання дозволить більш цілеспрямовано, організовано, ергономічно будувати нову державну молодіжну політику в Україні, у тому числі і засобами гуманно-цивілізованого підходу (наприклад, шляхом підтримки гласності й урахування громадської думки, зміцнення законності, дисципліни й організованості).

Вважаємо, що розмежовуючи поняття методу та форми адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні, досить складно прийти до однозначного висновку про первинність того чи іншого поняття, правильніше буде розглядати їх у співвідношенні до процесу регулювання. Методи адекватні змісту первісної правової матерії і зорієнтовані на одну з головних якостей адміністративно-правових відносин – вони впливають на характер і прояви вольової поведінки людей. Діють же методи в правовому просторі, де «в один вузол «пов'язано» і діють загальнообов'язкові правила (заборони і дозволяння), і економічні чинники (стимули та інтереси), і соціальні домагання (майнові і трудові), і організаційні, побутові та інші соціальні зв'язки, що в цьому просторі виникають і розвиваються». Зазначена особливість і позначається на співвідношенні форм і методів регулювання.

Таким чином, щоб змінювати на краще будь-яку галузь, перш за все, необхідно добре усвідомлювати, що вона собою являє, які має позитивні та негативні риси, які існують шляхи поліпшення наявної ситуації. Усе це цілком справедливо стосується і дослідження методів та форм організаційно-правового режиму адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні: Декларація від 15.12.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?find=1&textl>.
2. Андреева Д.С. Адміністративно-правове регулювання в галузі молодіжної політики в Україні: організаційно-правові аспекти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Д.С. Андреева. – Ірпінь, 2009. – 18, [1] с.
3. Адміністративне право України: підручник [для юрид. вузів і фак.] / [Битяк Ю.П., Богуцький В.В., Гаращук В.М. та ін.]; за ред. Ю.П. Битяка. – Харків: Право, 2001. – 528 с.

4. Административное право: учебник / [под ред. Л.Л. Попова]. – М.: Юристъ, 2005. – 703 с.
5. Бахрах Д.Н. Административное право: учебник / Д.Н. Бахрах. – М.: Бек, 1996. – 355 с.
6. Адміністративне право України: [навчальний посібник] / за заг. ред. Т.О. Коломоєць, Г.Ю. Гулевської. – К.: Істина, 2007. – 216 с.
7. Колпаков В.К. Адміністративне право України: [підручник] / Валерий Костянтинович Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 736 с.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон УРСР від 07.11.1984 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=80731-10>.
9. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України: Указ Президента України від 08.04.2011 р. № 410/2011 (з наступними змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=410%2F2011>.
10. Лемягова Д.Є. Законодавча база реалізації державної молодіжної політики в Україні: сучасний стан та пропозиції щодо вдосконалення / Д.Є. Лемягова // Влада. Людина. Закон. – 2006. – № 10. – С. 54-58.
11. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22.07.1998 р. № 810/98 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=810%2F98>.

УДК 347.44: 336.713 (477)

ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ ФОРМИ ТА ЗМІСТУ ДОГОВОРУ БАНКІВСЬКОГО ВКЛАДУ (ДЕПОЗИТУ)

Біда М.А., к.ю.н., голова

Святошинський районний суд м. Києва

Досліджуються ключові питання щодо встановлення оптимальної форми та змісту договору банківського вкладу (депозиту). Акцентується увага на проблемах визначення письмової форми договору банківського вкладу та вказується на доцільність посилення її ефективності. Конкретизуються істотні умови договору банківського вкладу (депозиту).

Ключові слова: договір банківського вкладу (депозиту), форма договору банківського вкладу (депозиту), зміст договору банківського вкладу (депозиту), істотні умови договору банківського вкладу (депозиту).

Біда М.А. НЕКОТОРЫЕ ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ПО УСТАНОВЛЕНИЮ ФОРМЫ И СОДЕРЖАНИЮ ДОГОВОРА БАНКОВСКОГО ВКЛАДА (ДЕПОЗИТА) / Святошинский районный суд г. Киева, Украина

Исследуются ключевые вопросы установления оптимальной формы и содержания договора банковского вклада (депозита). Акцентируется внимание на проблемах определения письменной формы договора банковского вклада и указывается на необходимость усиления ее эффективности. Конкретизированы существенные условия договора банковского вклада (депозита).

Ключевые слова: договор банковского вклада (депозита), форма договора банковского вклада (депозита), содержание договора банковского вклада (депозита), существенные условия договора банковского вклада (депозита).

Bida M.A. SOME LEGAL ASPECTS ON ESTABLISHMENT OF FORM AND MAINTENANCE OF AGREEMENT OF BANK DEPOSIT (DEPOSIT) / Svyatoshin district court of city of Kiev, Ukraine
Studied key issues to establish the optimal form and content of the treaty bank (deposit). The attention on the problems of determining the form of a written contract of bank deposit and indicates the feasibility of increasing its efficiency. Specified essential terms of the treaty bank (deposit).

Key words: contract deposit (deposit), form the contract of deposit (deposit), meaning the treaty bank (deposit), the essential terms of the contract deposit(deposit).